

Hygieniska Eleganta Hållbara

Syster täcken Syster madrasser

Säljes av Möbels-, Sängkläder- och Manufakturaffärer inom hela landet.
A/B Stockholms Vaddfabrik
Stockholm — Liljeholmen
Kungl. Hovleverantör

Vad har hänt?

SAMTALEN I ROM MELLAN MUSSOLINI och LAVAL ha lett till överenskommelser om samförstånd. Italien och Frankrike skola gemensamt överlägga, ifall Österrikes säkerhet hotas. Österrike tillerkännes självständighet och de båda avtalsstaterna inbjuda Österrikes grannstater till vissa fredliga utfästelser. Avtalet lämnar även en uppgrörelse ifråga om de afrikanska kolonierna. Det hela betecknas som en stor lätnad i de centraleuropeiska förhållandena. England visar paktens ett måttligt intresse.

RIKSDAGEN SAMLAS denna vecka. Dess högtidliga öppnande äger rum på fredag.

RUNDRADIONS ÖVERTAGANDE av ett helställt bolag föreslås i rundradioutredningen i dagarna avlämnade förslag. Licensavgifterna böra avyttras till en radiofond och programrådet ombildas till ett radioråd.

DET NYA STRÖMBADET i Stockholm som besöks med så mycket buller och bång har gjort sig påmint igen, sedan idrottsstyrelsen låtit utprova dess effekt genom att uppsätta mattor vid järnvägsbron. Det visar sig, dels att utsikten kommer att förstöras ännu mer än av gamla badet, dels att tågpassagerarna ha fri sikt på badet — som ju från början var avsett att skydda stockholmarna från gemensamhetsbassängens sedliga vador — och slutligen att inte ens badets skapare, professor Ostberg, har något rådningsförslag att komma med.

EN GLADJANDEN HANDELSE på den kulturella fronten är Stockholms stads anslag på 35,000 kr. till Konserthörsningens orkester för dess konserter på Skansen under juli och augusti. Det löser en del av orkestermedlemmarnas anställningsproblem. Vidare kommer det till viss grad landsorten till godo, som på sommaren tar till besök Stockholm. Slutligen är det tecken på berättligt uppskattande av den utomordentliga konstnärliga tillgång vi äga i Konserthörsningens orkester.

DE NÄRMARE OMSTÄNDIGHETERNÄ vid barnet Lindberghs bortförande hälla på att klarläggas vid en sensationell rättegång i U. S. A., där det bl. a. framgår hur välorganiserat utpressarväsendet och gangsterväldet blivit i denna världsdal.

EN JÄTTEPLAN FÖR ORDNANDE AV ALLMÄNNA ARBETEN har lagts fram av president Roosevelt — gående på att mellan tre och en halv och fem miljoner av U. S. A:s arbetslösa skola få statsarbete. Arbetsprogrammet omfattar sanering av slumdistrikt, elektrifiering och bostadsbyggnad på landsbygden, utvecklad skogsvård och ett nytt vägsystem. I Roosevelts nya plan för utjämnande av de sociala ordningslösheterna och olikheten i slag av socialförsking. Tyvärr uppvisar emellertid hans budgetförslag ett stort underskott.

Veckovakalen

Arbetsfreden och samhället. Bara inte bli för klok!

En överraskande utredning.

Regeringen har en vecka innan riksdagen sammanträtt kommit med en uppseendeväckande nyhet: Den har uppdragit åt tre särskilt tillkallade sakkunniga att verkställa en förberedande utredning om arbetsfredens problem. Dock ingalunda endast i form av någon begränsad arbetsfredslagsstiftning, utan i samband med andra ingripanden från samhällets sida på vissa områden av det ekonomiska livet — för att trycka produktionens normala gång och en jämn folkföröring. Det är alltså en mycket omfattande utredningsprocedur, man har på sina håll likat den vid en viss socialiseringsnämnd. Ty under den givena rubriken lär stora områden av våra samhällsförhållanden kunna inpassas.

Statsministern har i sitt yttrande till statsrådsprotokollet anknut till inom riksdagen vid olika tillfällen uttalande önskemål, såsom om förstärkt medlingsförfarande eller förbud mot s. k. samhällsfriska konflikter, beredskapslagstiftning i form av särskilda betogenheter för regeringen att förbjuda arbetsstrider, samt andra slag av skyddsåtgärder mot samhällsfriska eller överlagda konflikter. Och statsministern försätter att åberopa riksdagens mening, när han påpekar att arbetsfreden icke endast angår arbetsmarknaden tväner parter utan är av en stor betydelse för samhället i dess helhet. Det är, säger statsministern vidare, av största betydelse för strävandet

efter bättre förhållanden att motsättningarna kan mildras och grunderna för misstro och irritation undanröjas. Resultatet kan ejest bli att lagstiftningen långt ifrån att främja samhällsfreden, i stället leder till skärpning av motsättningarna och till mera ondartade stridsformer.

Men de reaktioner, som hans väldiga utredningsprojekt har framkallat såväl till vänster som höger om statsministerns eget parti, bevisa tillfullo, att man inte tänker gå med på att det var detta riksdagen menade, när den förra våren fattade sitt beslut om utredningar beträffande arbetsfred och arbetsrätt. Regeringen har i sitt nitt skjutit betydligt över det mål, som riksdagen avsett. Den borgerliga pressen tar avstånd från vad man kallar ett socialiseringsinitiativ i förkländ. I den socialistiska vänsterpressen varnar man för de förnyade eftergifter att de borgerliga som utredningen innebär genom den udd den vänder mot faktorerengarna.

Hur man än må bedöma det nya utredningsinitiativet står det i varje fall klart att regeringen för det första icke uppfyllt framställda önskemål om en ertima riksdag för behandling av frågan om tredje mans rätt; för det andra genom sin nya stora utredning tycks ända sig från att framlägga propositioner, i denna sanna fråga vid innevarande års riksdag.

Irene Reece:

Bara inte bli för klok!

Nationalsocialistisk skolpolitik i Tyskland.

Framför mig ligger en artikel av föreståndaren för den nationalsocialistiska tyska centralbyrån för akademisk yrkesrådgivning. Däri bekräftas att högskolestudierna i Tyskland reglerats på sådant sätt, att av mer än 10,000 studentkor endast 1,760 släpps fram till högskolorna (påskterminen 1934). Det betyder att inte mindre än 5 av 6 studenter skör vägrats tillträde till universiteten för vidare studier. Sommarn 1934 fanns det i Tyskland ännu 13,000 kvinnliga högskolestuderande mot 18,000 sommarn 1933 och 21,000 sommarn 1931. Vidare bekräftas i artikeln att den nationalsocialistiska regeringen med sina åtgärder medvetet eftersträvar denna inskränkning beträffande tillträdet till laboratorier, kliniker, seminarier — med hänsyn till de sociala inrättningarna, den frivilliga arbetstjänstens verksamhet etc.

Kvinnan tillhör hemmet. Hon får för allt i världen inte bli för klok och börja vilja fuska i hans härlighet, den nationalsocialistiske mannens verk! Det visar sig också på flera områden. T. o. m. antalet kvinnliga lärare vid folk- och yrkeskolorna sjönk under vintern 1933-34 från 2,500 till 1,300, alltså med ungetår hälften. Utom försvarade utbildningsmöjligheter är det för många absolut utsiktslöst att få utöva lärarkälet. Ty enligt en förordning ifrån undervisningsministeriet måste hädanefter förhållandet mellan

kvinnlig och manlig lärarkraft i. o. m. i flickskolorna hädanefter vara 2:3. Före Hitlerregimen var det ungefär 5:3:3.

Man skulle vänta — och det har också hittills oftast anförts som officiellt argument — att inskränkandet av kvinnliga lärarkrafter åtminstone borde ge tillfälle till anställande av arbetslösa manliga lärare. Men inte ens detta har ägt rum i större utsträckning. Nationalsocialisterna ha tvärtom förverkligat sin programpunkt om sett starkt utbyggande av det tyska folkbildningsväsendet, bl. a. genom att sammansluta klasser samt avskaffa de under republiken inrättade s. k. hjälpklasserna för efterblivna barn. I Baden t. ex. har under Hitlertiden införts en skollöfverordning där det stadgas, att i varje botenskola skall anställas så många lärare att det inte annat än tillfälligt kommer mer än 70 barn på varje! Och Baden var tidigare ett litet mönsterland ifråga om skolväsendet och är för övrigt alltså inte den av Tyskland som blivit värdt hemdets av nationalsocialistiska skulturbreders.

I ett specialnummer av Nationalsocialistiska Lärartidning (utgivet till nationalsocialistiska lärarförbundets rikskongress i Frankfurt am Main) kan man läsa följande i en artikel om Särklass-systemets uppgifter i det nationalsocialistiska Tyskland:

(Forts. å sid. 4.)

Alex von Muralt:

Legitimiströrelsen i Österrike

Ända sedan omvälvningen i Österrike har det funnits en rörelse för monarkins återställande i landet. Omkring den något enfaldige överste Wolf samlades ett antal människor, som förblivit den svart-gula idén trogna, men rörelsen var mycket svag. När den prövade sin lycka i en valkamp erhöi den några hundra röster. Också de borgerliga partierna beklände sig till republiken och framförallt gingo de in för föreningen med Tyskland, Anschluslinjen, som utslöt varje tanke på en restauration — de kristligt-sociala hävdade visserligen den ståndpunkten endast med läpparna, men storskyrnarna så mycket mera med hjärtat.

Sedan Hitler fick makten har en föryndling skett. Anschlussankens trolig ändra var bättre under monarkins dagar. Ofta hör man att åtminstone inte de eviga borgarkrigen förekom på monarkins tid. Det fanns en makt, menar man, för vilken alla böjde sig. När polisen sköt på folket, då ställde Franz Josef polismästaren till ansvar och för det mesta blev han avskedad. Man kunde ända alltid till slut få sin rätt. Det blir därför ordning och lugn i Österrike så länge det inte finns någon kejsare som residens i Hofburg. — Denna, helt säkert övervägande känslomässiga, inställning träffar man gång på gång ute i landet. Naturligtvis har restaurationsen också sina motståndare. De mest förbittrade äro naturligtvis nazisterna, för vilka kejsar Otto i Schönbrunn betyder slutet på alla drömmar.

(Forts. å sid. 2.)

Kring förslaget till ny preventivlag.

Sakkunnigas förslag till ändrad lydelse av 18 kap. 13 § strafflagen, d. v. s. preventivlagen, har rönt tillämplig sträng kritik av de myndigheter, som hittills yttrat sig över detsamma.

Förslaget huvudsakligen innehåller, är, som vi tidigare i all korhet omnämnt, följande: Tillstånd att sälja preventivmedel måste sökas — när det inte är fråga om apotek — hos Överståthållarämbetet, hos magistrat eller konungens befallningshavande och kan endast beviljas för 3 år i taget. Offentligt utställande och förvisande av preventivmedel är förbjudet, liksom försäljning genom kringresande eller genom omringningskicken av de på landsbygden vanliga prisurkarnerna. För offentlig föredrag om användande av preventivmedel fordras särskilt tillstånd av polismyndighet. Frågna härifrån äro endast några uppräknade slag av vetenskapliga och statsunderstödda föreläsningar samt sådan upplysningsverksamhet som bedrivs efter av konungen utfärdade föreskrifter.

De sakkunniga framhålla själva att det är synnerligen önskvärdt att handeln med preventivmedel flyts upp på ett annat plan än för närvarande. Karaktären av smyghandel bör bringas att försvinna och därför är det först och främst viktigt att det endast blir lämpliga personer som få hand om försäljningen.

De sakkunniga hoppas alltså att de föreslagna övervakningsåtgärderna skola kunna hindra karaktären av smyghandel. Hur vederbörlige övervaknings- och tillståndsgivningsmyndigheter upplatta saken framgår av Överståthållarämbetet och vissa länsstyrelser yttranden. Ö. A. framhåller dels att stora svårigheter föreligger för polismyndigheten i Stockholm att fullgöra en sådan uppgift. Beträ-

fänt tillstånd för föredrag, där polismyndigheten förutsattes skola beakta huruvida föredragshållaren kan antagas komma att behandla ämnet på ett vederbörligt och lämpligt sätt påpekar Ö. A., att en sådan, för svenska förhållanden rätt främmande svensk, icke gärna kan åläggas polismyndigheten, som i regel lär sakna de här för erfordriga vetenskapliga förutskättningarna och som dessutom skulle censurera ett föredrag, vars innehåll vid censurens utövande är för myndigheten obekant.

Länsstyrelsen i Linköping avstyrker förslaget bl. a. därför att meddelandet av tillstånd för försäljning och övervakandet av det sätt, varpå tillståndet utnyttjas, måste vara en för magistraten alldeles främmande och föga passande uppgift. Skolöverstyrelsen påpekar bl. a. att det nya förslaget kommer i en underlig ställning gentemot lagen om åtgärder mot utbredande av smittsamma könssjukdomar, enligt vilken K. Maj:ts förordnar bl. a. om de åtgärder genom vilka kunskap skall spridas bland allmänheten. Skolöverstyrelsen ställer sig i. ö. betänksamt mot flera av de i förslaget framlagda synpunkterna.

I ett särskilt yttrande framhåller dessutom undervisningsrådet Johansson att frågan kunnat fullt kan överlämnas annat än i sammanhang med den utredning angående åtgärder för åstadkommande inom och utom skolan av en vägd och förbättrad undervisnings- och upplysningsverksamhet rörande de sexuella frågorna, som f. n. pågår inom skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen.

Ett fristående omdöme om det nya förslaget är därför, framhåller han, en oölig uppgift.

TIDEVARVET

Radikal
politisk
vecko tidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTOVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgiri lördag.
Triedwaldgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Norrlångsgatan 18.
Tel. 73 75, 76 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenter, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förtäringar.

TANDLÄKARE

TORSTEN TIMANDER

SVEAVÄGEN 82, 4 tr. (hiss).
Mottagningar efter överenskommet.
Tel. 31 92 95.

Allm. Barnbördshusets poliklinik

Alla vardagar 11—12 för havandeskap
och dess sjukdomar och 14—14.30 för
kvinnosjukdomar.
För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads Poliklinik

vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f.m.

För havandeskap och

dess sjukdomar.

För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons

FÖRLOSSNINGSEM

LINNEGATAN 19

Mottager inackord. Även för längre tid.

Tryggt och ogen. välräk.

Tel. 778 24.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.

11—12. Rådfrågning även per
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.

Adress: Uplandsgatan 16, 4 tr. (hiss)

Stockholm. Telefon 32 08 99.

Äggdiet

giver hälsa

och kraft

ARVID HOLMS

Begravningsbyrå

S: T ERIKSGATAN 86

Ombesörjer allt vid dödsfall.

Låga priser.

Tel. 31 88 40, 30 89 52.

Efter kl. 6: Tel. 30 89 52.

Vi skräddars Eder kappa med två

provsningar för 30 kr.

FÖRSMANS,

Uplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Torine Torines

Symaskinreparationer av varje slag. — Rep.
flösnorska, Singer fr. 88 kr., Hisa stöcker, billigt.
Absolut billiga, med återgång garanti.

BAJVALLESTR. 2, v. Högsg. 26. Tel. 43 22 82.

och Klara N. Kyörög. 29, vid Posten. 21 53 18.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 v. Tel. Söd. 70 00

FOLKUNGAGATAN 65 v. 73 37

GÖTGATAN 52 v. 333 90

KRANSAR

Gunnar Spångberg

67 48 30. Birger Jarlagatan 12. 61 23 45.

Om Ni har en anförvänt på sjuk-

hus så hyr en radio åt honom.

Ingenjörfirman Martin Lundqvist,
Tryggs hus, Engelbrektsplan. 20 20 70.

Den 12 Jan. 1935.

Vägar och genvägar.

Det torde vara allmänt bekant att
en kungl. proposition om en foster-
fördrivningslag är änt vänta till årets
riksdag. Att det finns olika stånd-
punkter i denna liksom i andra frå-
gor är intet märkvärdigt. Skill-
ligheten i uppfattning skall denna
gång icke beröras, endast den rent
formella tillkomsten av ett lagför-
slag. Den brukar vara lika och följa
givna regler. Det är därför man
frågar sig: varför skall detta ärende
behandlas olika mot alla andra?

En fört officiellt beslutad utred-
ning är synbarligen borttappad.

På juristmötet i Oslo i somras
framlade svenske justitieministern
ett förslag till lag angående foster-
fördrivning. Inga kvinnliga läkare
och jurister eller representanter för
vare sig kvinnoanslutningar eller
modrarna hade rådfrågats och sak-
kunniga. Ett fåtal exemplar av detta
förslag distribuerades privat. Av
vilka till vilka? Genom pressen
erhöll allmänheten ett sammandrag.

När utredning beslutats av regering
eller riksdag tillsätts en kommitté,
som då får vissa direktiv. Så skedde
också efter mötet i Oslo. Men här
förelåg som direktiv ett utarbetat
och i Oslo framlagt förslag. Bland
kommitténs ledamöter fanns två
kvinnliga läkare, båda mycket fram-
stående inom sina områden, men
ingendera expert för förlossningar
och förlossningsvård. Skälet var
kanske, att det finns ett så oerhört
stort antal framstående kvinnliga
läkare just inom detta område, så att
man löste svårigheten genom att
icke taga någon av dem alla. En kvin-
nlig jurist saknades också i kommit-
tén.

I början av december anordnades
genom socialdemokratiska organisa-
tioner ett offentligt möte. En norsk
kvinnlig läkare var tillkallad för att
tala om fosterfördrivningsfrågan,
och samtidigt som hon rekommende-
rade svenska justitieministerns för-
slag, talade hon om sitt eget norska
förslag, som är i väsentliga delar av
motsatt innehåll. — Varför måste en
norsk expert tillkallas att tala i detta
ämne? Var det återigen valet och
kvalet mellan denna oerhörda mängd
av svenska kvinnliga experter? Var
föredraget anordnat för att stödja ett
då obefintligt kommittéförslag? Eller
för det förslag, som utgjorde kom-

mittens direktiv, och som rekomen-
derades av den norska läkaren, vilket
hon påtagligen ansåg passande för
svenskarna eftersom hon i Norge
framlagt ett helt annat?

Omkring nyåret kom kommitténs
förslag men även detta delvis privat
och delvis offentligt. Det kom ett
sammandrag därav nu också i tid-
ningarna, ganska likt det förra, men
endast ett fåtal exemplar trycktes,
så att sakkunniga och intresserade
inte kan få ta del av detaljerna. Be-
tänkandet har blivit utstängt på re-
miss. Det är dock endast några få
utvalda, som få yttra sig såsom Me-
dicinalstyrelsen och några länssty-
relser. Men icke, som eljest brukar
vara fallet i frågor som särskilt rör
kvinornas, de kvinnliga sammanslut-
ningarna, vare sig politiska eller
opolitiska — inte ens Fredrika Bre-
merförbundet. Detta kan inte bort-
förklaras med, att det finns kvin-
nliga ledamöter i kommittén. Dessa
äro utsedda som representanter för
regeringen, men icke för eller av
kvinornas. I allmänhet är det kan-
ske just de kvinnliga kommittémed-
lemmarna, som bruka genomdriva
att förslagen sändas på remiss till
kvinnoförbundet, men det har väl
inte lyckats dem denna gång. Det
skall således bli en människans lag »för
kvinornas». Kommittén har endast
fattat preliminär ståndpunkt. Vet
inte kommittén ännu vad den tycker?
Eller skall det ej vara be-
stämt? Så att ingen tid blir för all-
mänheten och framför allt inte för
kvinornas att tycka något, förrän
propositionen föreligger!

Varför skall denna fråga ur rent
formell synpunkt behandlas så be-
synnerligt? Genvägar kan bli ben-
vägar. För den, som inte alls är sak-
kunnig, utan har sin verksamhet på
helt andra områden, men samtidigt haft
förmånen att följa frågans formella
behandling, verkar det så, att man
frågar sig, vad meningen är. Och
sätter sig mer in i de olika åsikterna!
Om detta är avsikten? Hemlighets-
fullhet har alltid haft motsatt verkan
mot vad den åsyftat. Men Justitia är
Justitia och juridik är juridik, dess
utövare må sedan kallats statsråd,
jurister, advokater, män eller kvinnor.
Där kommer dock alltid den dag
då folkets röst vet att göra sig hörd!
Där kommer alltid en dag, då Justitia

själv i levande livet skipar rätt. Det
kan dröja i hundratals år! Det kan
också ske under 1935 års riksdag.
Elisabeth Tamm.

Legitimiströrelsen i Österrike

(Forts. fr. sid. 1.)

Motståndare till monarkin äro vidare de
övertygade marxisterna, för vilkas oskar-
pa tänkande monarki är det samma som
reaktion, som fascism. Men också inte-
ligenta borgerliga, t. o. m. många office-
rar äro skeptiska. Man kan inte trol-
la tillbaka det gamla igen, säga de. Och
förresten — det gamla var ju när allt
kommer omkring inte så särdeles glans-
fullt. Otto är för ung, det finns inga
pengar för en hovhållning, Österrike är
för litet för ett kejsardöme, och kejsarin-
nan Zitas återkomst vore ett farligt expe-
riment.

Vad anöra nu intelligenta legitimister
som stöd för sin åsikt? De resonera på
ungefär följande sätt: Den nuvarande re-
geringskursens förfärd är att den helt
gjort slut på den osaliga Anschlussplan.
Föreningen även med ett icke nationalsoc-
ialistiskt Tyskland vore en öjcka för
Österrike. Ty österrikaner, som är en le-
vande verklighet, skulle aldrig trivas till-
sammans med pressuren. Det finns
många djupa liggande väsenolikheter,
som endast en verklighetsfrämmande
ideologi kan förbise. Sedan tanken på
ett Stortyskland nu i över ett årtionde
företrats från officiellt håll, vore det na-
turligtvis svårt att plössligt kasta om
rodet. Om man verkligen vill hävda
Österrikes självständighet, måste man
markera detta med en handling som en
gång för alla och inför hela världen om-
öjliggör anslutningen till Tyskland. Och
en sådan handling kan endast vara åter-
upprättandet av monarkin. Det eviga
vankelmodet måste äntligen få ett slut.
Det nuvarande tillståndet, den faktiska
republikens, som inte värdig bekänna sig
som en sådan, är en halvhet. De nuva-
rande härskares makt är av diktatorisk
art, och saknar folkets godkännande. Mo-
narkin är den logiska slutpunkten för den
av Dollfus påbörjade utvecklingsgången,
den nödvändiga bekräftelsen på den kristi-
liga korporationsstaten. En monark skulle
äga sin legitimation genom historiska
förutsättningar och tradition. Ja, legiti-
misterna tro renfäst att folkets flertal
skulle ställa sig bakom Otto, en förhop-
ning som visserligen än så länge förelä-
ter mycket tvivelaktigt. Monarkin skulle
stärka statsmedvetandet — å andra sidan
kunde den genom en monarki befästa sta-
ten skänka större makt av demokratisk
frihet, då den faran skulle vara utsluten
att några parti- eller privatintressen kun-
de spränga det helas ram. Naturligtvis
måste en monark driva en social politik.

Dessa allmänna argument förstärkas
genom psykologiska resonemang. Öster-
rikaner är en starkt estetiskt betonat
människa. Man behöver symboler. Stats-
begreppet måste för honom på något syn-
ligt sätt förkroppsligas. En vald presi-
dent är inte nog för denna långtan. Öck-
så den katolska kyrkans konstruktion, till
vilken det övervägande flertalet av folket
bekänner sig, motsvarar, framhålla legiti-
misterna, det monarkiska styrelsesättet.
Och framförallt är det viktigt att minnas
att monarken faktiskt redan finns och
bara väntar på att koras. Otto av Habs-
burg gäller i dessa kretsar som en ovan-
ligt klok, begåvad och allvarlig ung man,
som med stor omsorg förberetts för sitt
värv. Hans talarbegåvning är särskilt
berömd. Och hans största fet, hans ungdom
— 22 år — blir för varje dag allt
mindre.

Många för fredens bevarande skulle en
Habsburg på Österrikes tron utgå en
säkerhet, menar man. Världen skulle så
mycket hellre tillmötesgå Otto av Öster-
rike i de önskemål han måste försöka
hävda om en revision av Versaillesfreden,
som alla veta, att Österrike varken kan
bli vissal eller koloni under en annan
makt.

Regeringen Schuschnigg förklarar utan
tvekan att frågan om en restauration inte
är aktuell och man har faktiskt det in-
trycket att denna diplomatiska formel är
alltvarigt menad. Förmodligen fruktar
Schuschnigg de utrikespolitiska svårige-
ter, som Ottos återkomst skulle med-
föra — i en tid, som redan har nog av
bekymmer. Men detta utsluter inte att
restaurationsen inom kort kan komma att
bli aktuell — som legitimisterna påstå.
Monarkin är en trossak — den fördrar
helt enkelt tro. Man är född monarkist
eller man är det inte. Rationella argu-
ment, som t. ex. att det också under
Habsburgarna fanns skiljaktigt, som inte
var precis som det skulle, och att det
fanns mer än en föga övertygande gestalt
bland dessa kejsare — det rubbar inte de
övertygade legitimisterna tro. Framför-
allt framhåller man att den Hitlerska åter-
lösningsslagen kan övervinna endast med
en annan och bättre trosartikel. Ty tre
olika försökningar kämpas för närvaran-
de om Österrike. Den legitimistiska, den
nationalsocialistiska och den bolsjevikiska
troshänneelsen. — Den demokratiska troshän-
neelsen — ty säkert finns det också
en sådan — räknar bara enstaka anhäng-
are.

Om sakerna verkligen ligga till på detta
sätt, och mycket talar därför, att Öster-
rike endast har att väjla mellan dessa tre
utvägar, så skulle jag personligen finna
det legitimistiska idealet vara det mest
sympatiska. Framförallt därjätt att det
gör minst skada för en senare demo-
kratisk utveckling. I varje fall måste man
hålla med legitimisterna om att ett verk-
ligt självständigt Österrike skall ha rätt
att själv avgöra vilken statsform det vill
antaga.

Alex von Marall.

Gymnastikdir. Karin Norén

Plg. 11, I. Nära Kungsh.-t. o. N. Mälars-
larv. Tel. 53 88 60, säkr. 9—12 I. m.

Sjukgymnastik och massage

R Y T M I S K G Y M N A S T I K

till musik. Privat och i grupp.

H A L L N I N G S G Y M N A S T I K

Gymnastikprogram för hemövning.

Speciellt rörelsesystem för medel-
ders och nervösa personer.

Fabriksnya Symaskiner

modernaste typ, nedfallbara, som

REKLAM

225 kr. Kredit ordnas.

Reparationer med garant.

STOCKHOLMS SYMASKINSFABRIK

inåtersamelsgatan 55. Tel. 21 13 93.

Filial: Hornsgatan 15. Tel. 43 60 72.

Stockholms Nya

Begravningsbyrå

(Inneh. ANNA PETERSSON)

Ombud för Svenska Eldbegångelse-

föreningen.

OBS. De billigaste priser.

Även frikyrkliga begravningar om-

bestyras med största noggrannhet.

Mångårig vana.

Uställingslokal: Hornsgatan 36,

mitt för Maria kyrka.

Närmaste spår.-hpl. vid Ragsvåg.

Tel. 41 27 58, 43 01 50. Priv. 40 76 18.

Stihms Allm. Gymn. Avd.

S. A. G. A.

Gymnastiken för alla,

15 jan.—28 april. Alla åldrar! Alla

tider! Alla släddelar! Gymnastik-

bladet, som gratis erhålles i bokhan-

delen, innehåller alla nödiga upplysning-

gar. S. A. G. A:s expedition, Kungsg.

65, 3 tr., kl. 2—5. Tel. 11 54 64.

Sy Edra

kläder själva!

Dambyster på och utan ställning.

Olika storlekar.

A. B. GEJON

Birger Jarlagatan 32, Stockholm

Kurser för TANDTEKNIKER

Vårkursen 1935 börjar måndagen den 21 januari. Anmälan inlämnas i december.

Prospekt angående kurser om ett och två år erhållas i januari 1935.

Upplysningar äro genom Sveriges Tandläkare-Förbund.

Tandläkare Gina Nilsson, Styrmansgatan 51, Stockholm.

Vi börja våra kurser i tillskärning

av herr- och damkläder den 10 och 14 januari.

Dag- och Aftonkurser

Teoretisk och praktisk undervisning. Såväl system- som modelleringsprinciper

förekomma. Begär prospekt!

A. B. Skandinaviska Tillskärareakademien.

Drötningsgatan 73 C, Stockholm. Tel. 20 16 74.

Tilldelad statsunderstöd.

Kungl. Hovblomsterhandel

H. FLATOW

Säg det med blommor!

Västerlånggatan 14. STOCKHOLM

— Blomsterfremdling till och utstund —

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESÄMDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.

Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kostnad. Detta orsaken till våra bill. priser.

Johan Falck:

Svenska romaner.

Det verkar som de unga svenska romanförfattarna plötsligt började röna motstånd, som om de i sin första förväning välvilliga äldre kritikerna — i sin fromma önskan att ej missförstå det unga släktet — nu äntligen börja reagera, där de engas obestridliga talanger inte utvecklas i den riktning som borde vara hedersår för svensk litteratur utan alltmer antar slaskrattdimensioner. En del av de unga har i tid sett upp med ögonen, d. v. s. de har visat sig förstå, att det inte går med all den okultur, oförfining, gagnlösa pratsjuka de strött omkring sig. De har tagit sig i kragen, och i är kommit med verkligt ambitiösa saker av god kvalitet och antagbart innehåll.

Till det fortfarande bedrövliga romanslaget hör enligt mitt förmenande Artur Lundkvists *Flederna flyta mot havet* (Tidens, 6:50), handlande om landsöndomarna och syskonen Linda och Leander, deras liv och utlytande i storstaden, deras ensamhet och parningslekar. I detalj. Det har glunkats om, att Artur Lundkvist hållit på med en bok i stil med D. H. Lawrence. Om Lundkvist tror att detta är Lawrence, vet man inte vilken av herrarna man skall tycka mest synd om. Det är även synd i så måtto, att man vet att Lundkvist har en original och uttrycksfull stil, samtidigt som han har en hel del saker att säga. Men att ha någonting att säga är ju inte detsamma som att vara ordrik över vad som helst. Han måste snart samla sig kring ett ämne, som över huvud taget det allra minsta grund kan intressera, som har en knivskedd av intelligens i sig och inte detta evinnerliga, nakna, dova dravel, som bara roar honom själv.

Det råder intet tvivel om, att Erik Asklund nu med sin sjätte bok *Fanfar med fem trumpet* (Bonniers, 8:50) tagit ett kraftigt och lastkommit sin första verkligt läsbara och roande bok, där alla hans bästa och inga av hans tråkiga sidor kommit fram. Man blir bitvis glad och uppspelt av hans humoristiska glimtar, den ocbetabara jargongen, som han är mästare i, och i det grabbarnas energiska försök att bli ett berömt jazzband. Här villar inga ledsamheter! Dessutom uppenbarar sig Asklund som en Stockholmskildrare av rang, med en värme och stämningsskonst som måste slå an på alla stockholmare. Det skall bli intressant att se, om Asklund i de ytterligare fyra romaner ur stadens liv, som han utövat, kommer att kunna variera miljö och typer till en god enhet. Efter *Fanfar med fem trumpet* vill man gärna tro det, även om man i det följande absolut ville tillråda en inskränkning och sovring av material. Den här draken på nära 300 sidor var ganska knogig den, även om den på visst sätt hade nybetens behag.

I *Allt börjar på nytt* (Tidens, 5:50) har Rudolf Värnlund sökt taga upp ett socialt, överklassingsjunga arbetarintresse under strejk vid faderns fabriker och hans kärlek till en flicka ur arbetarklassen. Men det verkar som inte Värnlund själv riktigt trott på motivet. Det har mest blivit snabbteckningar av några för händelsen ovidkommande personer, det finns heller inget grepp om det hela, knappast början eller slut. Det är ett sådant där utsläppligt motiv, som en författare någon gång under sin bana måste skriva av sig, och som blivit nödfällsväg till en obligatorisk julbok. Men tråkigt nog har Värnlunds behandling av

motivet lett till en uppriktigt talat sållsynt intetsägande roman.

Men så blir man då lika betagen och övertygad om att det ännu finns smak och konstnärlig blick i den yngre litteraturen var gång man öppnar en ny bok av Eyvind Johnson. Hans sista roman *Nu var det 1914* (Bonniers, 5:50) beredde åtminstone undertryckt några levande, njutningsrika timmar. Han skildrar hur pojken Olof ger sig i väg från fostermodern för att komma ut i världen och få jobb, hur han arbetar med timmerloftarna och senare kommer till ett tegelbruk, där en liten obetydlig upplevelse markerar hans barndoms slut. Man vet inte vilket parti, som är bäst i boken: början, där han går till järnvägen med den lyst förälvade fostermodern, medan han tänker på skidforädrar han gjort, riper han skjutit, lektorat som fastnat i hans snaror, eller när han arbetar i nattskift med de hopbrötta stockarna i älven medan fägarna susande draga över hans huvud i sommarnattdunklet, eller slutet när han ligger och plockar potatis i den leriga höfstackern och sedan travar i väg till handelsboden, där en flickas halvöppna mun nära intill hans plötsligt kommer honom att känna sig som man. Och hur han sedan på något norrut vägar ge svar på tal till några arbetare, som skojat med honom, och hur han då får deras skatt tillbaka, kamratskrattet, som befäster hans ställning som en av dem.

Eyvind Johnson är konstnär ända in i sitt röda blod, men dessutom en stilist av Guds nåde. Klar, koncis, med den fenomenalaste manliga behärskning flyter stilen fram, berättande, rik, fascinerande. Det är en förmålig liten roman, ett konstverk, vars fortsättning man väntar på.

Man får nog gå tillbaka till Gösta Berling för att finna att en svensk debutant med en så mogen, en så konstnärligt särpräglad roman som Gösta Larsson med *Livets nödort* (Wahlström & Widstrand, 7:50), boken som den amerikanska pressen höjt till skyarna. Gösta Larsson är målpmöjke men kan ganska tydligt till Amerika, där den litterära debuten nu skett på engelska. Ämne och motiv har han hämtat från Malmö under storstreckens dagar, som han tydligen minns med förvånande skärpa. Hans ögonblicksbilder har varit samman till ett organiskt helt, till en berättelse, som antagligt allmänmänniska proportioner och där det trohjärtigt, hederligt svenska, det som i ömma stunder finner och önskar vara vår rikaste tillgång, strömmar oss till mötes i kärre enkelhet. Gösta Larssons arbetarfamilj är så oändligt sympatiskt naturligtvis för sympatisk skulle nog en proletärförfattare mena, men det mesta av vad han skriver tycks så bottenärtigt genomsläp, så sant och stort, att man grips av hans fina, tysta hjärt till minnet. Man blir på samma gång rörd och glad åt Larssons bok. Det är en ung författare med det varma hjärtats gnista.

En i sitt slag lika präktig debut är Irja Browallius, som med *Vid byvägar och älgstigar* (Bonniers, 4:50) gjort ett mästerskott av humoristisk och tilltalande novellkonst. Novellerna är bondeskildringar från sydöstra Närke med det måleriska språket och det sympatiska folket. Med blida men genomträngande ögon har Irja Browallius sett på sina offer och blottat deras mest karaktäristiska sidor. Man behöver inte mycket ord om hennes bok, den kommer att tala för sig

Vill Ni arbeta för en upplyst och ansvarskännande demokrati?

Prenumerera på TIDEVARVET

oberoende oförskräckt

Pris för helår kr. 6:— Halvår kr. 3:25. Insånd avgiften på postgiro 1544 till vår exp. Triewaldsgränd 2°, Sthlm. eller prenumerera direkt på närmaste postkontor.

Sovjet avskaffar brödkorten.

Med ingången av detta år har en viktig omläggning i livsmedelsförordningen ägt rum i Sovjet — upphävandet av kortsystemet för bröd och mjöl. Man tänker sig detta som inledningen till ett allmänt avskaffande av livsmedelsransonerings. I och med borttagandet av brödkorten bortfaller även den prisskillnad som hittills rått mellan bröd som tillhandahållits mot kort i de statliga affärerna och sådana värör, som funnits i fria handeln. De senare ha självfallet varit mycket högre och här har ett gott tillfälle erbjud sig för dem som velat spekulera i folks hunga efter varor. Meningen är att den nya prissnivån skall fastställas någonstans mellan de båda förutvarande, korthandens och den fria handens. Den prisförhöjning, som detta i själva verket innebär för arbetarna kompenseras genom en allmän löneförhöjning på ungefär 10 procent. Denna omfattar även studenternas underhåll samt pensionerna för de arbetslösa.

I ett av de utförliga, grundliga och inpräntade tal, som man ofta finner i de ryska redogörelserna för vad som hinder i landet, har ordföranden för folkkommissionariernas råd, V. Molotov, påvisat att nya systemets innebörd. Han på-

själv, utan det räcker att säga: den som vill ha några verkligt roliga stunder tillsammans med en kultiverad berättare skall inte försumma Vid byvägar och älgstigar.

Sven Stål:

BÖDELN —

text av Pär Lagerkvist, regi av Per Lindberg.

Det plågar mig att återigen behöva nämna en diametralt motsatt åsikt i vis Per Lindbergs senaste iscensättning, Vasateaterns nuvarande program »Bödeln». Lindberg har blivit mer och mer en regissörsviva på jakt efter ett lämpligt manuskrift, han fastnade för Lagerkvists berättelse Bödeln, intresserade författaren och fick honom att tro den lindbergska tablåindelningens metoderna vara saliggörande och pjässkapande.

Lagerkvists säkerligen ärligt och på sitt sätt stort tänkta bok är i sig själv utan ögonblicklig dramatisk värgan, dess kapitelbundna dialoger förkas av stillsam eftertanke. Han är ingen profet som slår framåt eller bakåt i tiden — och de vaga skisser av nutiden som per enstaka individer blossa upp likt miniatyrrätter har inte nog sprängämne i sig till att kunna urladda och rensa en osund atmosfär. Lagerkvist kammatänker — Lindberg teater tänker och resultatet blir som sagt var, tablåer med en berättare.

Doktor Lindberg har utformad alla berättelsens s. k. brinnande och illustrerande tankar och situationer, men han har tappat kontakten med den rytm han inernerat satt sig för att hålla. Den berättarteknik Lindberg eftersträvat när han gjorde »Hoppla vi lever» men inte ens då, trots förebilder, lyckades att tillägna sig, är nu när han ändå mera skulle behöva det att ty sig till, fullkomligt bortblåst ur hans teknik-minne. Vasserglän är Vasans scen långt från idealisk, men med nykter tanke på dess få tekniska möjligheter och resurser bör regissören lämpa sin bildställning till rummets och pjäsens framman. Scenrummet måste naturligt apteras till skådespelets värld, händelserna infogas med säkra konturer och linjer.

Av den långa rollistan är det endast fyra personer vars spel etsade sig fast i minnet och ögat. Hjalmar Peters medel-

minner först om att den genom kortsystemet erhållna kontrollen var nödvändig under den period då jordbrukets kollektivisering först genomfördes, men de svårartade brister i livsmedeltillgången som funnos då. Nu vill man framförallt eftersträva två ting, för det första en allmän utvidgning av handeln i Sovjet, för det andra en stabilisering av rubelns värde — den senare nödvändig icke minst med hänsyn till Sovjets ställning gentemot utlandet. Ingendera av dessa förhållanden kan uppnås så länge den för hela folket så omotståndligt viktiga spannmålsförordningen är så oenhetligt ordnad som den hittills varit. Vad rubeln beträffar kommer den att få en helt annan betydelse, när den utgör det huvudsakliga betalningsmedlet för alla inkomsttagare.

I samband med brödkortens avskaffande har de fyra priserna fastställt, växlande för olika områden av Sovjet-Unionen, beroende på bördighets- och skördeförhållanden etc. Antalet statliga sädsmagasin ha också ökat — det uppses att 10,000 sådana skulle tillkomma före den första januari.

tida skoflickaregubbe var överlägset utformad diktionell — inte en felbetoning. Han presterade stort konst, lugn, säker och gedigen sköning. Minimit var han lika levande och utan någon tecken sätter jag hans insats som styckets värdefullaste tillgång. Därnäst kommer fru Hillbergs stamma entré som tiggargumman, ett gripande, ohyggligt moment, en vision av nöden. Så Hilding Gavier nuditsoldat, en frätande och fascinerande tolkning som väldförde sig på vår inbillning och stannade kvar som en mara i sinnet. Hans gestalt var *kriget* och så som han levde rollen ställdes effekten av alla de andras spel helt i skuggan. Gunnar Olsons Galg-Lasse var också en fantastisk studie, vämjelig genom rollens överdrivna längd och froserier i stora detaljer — men icke förtytt ett omordentligt skådespelarbete. Carl Ström kan konstnär att intressera men besitter inte samma färdighet när det gäller att behålla åhörarnas öron — olyckligtvis blev han störd i sin utövning genom ideella tablåillustrationer av vad han sade.

Det moderna avsnittet av pjäsen led mest av den lösa kompositionen, de varierande bilderna hängde inte ihop, musiken gav ingen relief åt handlingen och de dansande paren, särskilt herrarna, voro väl buriga och onulerade och deras konstyttringar saknade manliga konturer. Meningen var dans närvaron i stycket kom anblicken av de kvinnliga demmonerna att bliken. En ung flinöndare agerade med en ställders agnitet men skrek som en förstärkt högtalare på första maj — han hade lungor för Ladugårdsgården men inte för Vasans intima rum. Men äkta var han utan tvivel. »Den främmande kvinnan» verkade som figur även rätt främmande för pjäsen och det knep med att föreställa Bödelns Solveig. Hon förblevade i det röda bödelsskenet och vad hon sade försvann bland strålkastareglor.

Bödeln själv, Gösta Ekman, var en prentiösa utnyttning av figurens visuella komposition, dock, så länge skådespelaren var stum ackompanjerade han de övriga spel med en rytmisk mimik som förlänade bakgrunden ett upphöjt allvar — han gav intyck av Odes-norna. Så snart hans tungband löstes brast all illusion, Bödeln fick apparatens och hans tal blev tillkrånglat och ytterst »miga-» och »siga-» och »jaga-betonat. Ekman kan konstnär att felcenturera det svenska språket och när han så dessutom beledsagat varnatt ord med en armörrelse har han osökt något av dansande dervisch över sig. Hela den expressiva, statuariska tytsnaden visade sig ha varit förgäves. Ekman trasade sönder redan i förväg sina repliker och de större utbrottens författareoklara meningar trasslade han till ändå värd. Skådespelarens framdränade blev pretentiös och papptomt.

Jag kan icke med övertygelse beteckna Vasateaterns uppförande av Lagerkvists pjäs som ett evenemang i den måna hedern skall tillräkna Lindberg. Utlandet yrkes-showman kunna säkerligen via scen-teknik nå högre, illustrera bättre — men de lagerkvistska orden ha enligt min mening ingen ödesbetonad vingbede. Bödeln får bäst av att låsas med den synvärld som återupprepad av författarens ord i all tyshet kan skänka — scen-dramatik är den ingalunda.

I Kristianstads län

ERHÅLLAS BLINDARBETEN HOS FÖLJANDE ARBETANDE BLINDA:

Hanna Andersson, Palmunda, S:t Olof, stickning och vävning.
K. O. Borg, Stensmälla, Perstorp, korgmakare,
K. Bergvall, Klippan, borstbindare,
Anna Bodilsson, Flämsnö, Huaröd, stickning,
N. B. Eriksson-Berggren, Rävninge, Hästveda, korgmakeri och borstbinderi,
Klara Fors, Köpingebro, vävning,
Ruth Hemmingsson, Hylkan, Brantevik, korgmakeri,
T. Holmkvist, Ivetofta, Bromölla, borstbindare,
E. J. Johansson, Norra Rågeboda, Hökån, borstbindare, dörrgatt,
Ivar Jönsson, Munka Ljungby, borstbindare,
Sven Jönsson, Östra Ljungby, borstbindare,
H. Johansson, Gaddaröd, Degeberga, blindskrift,
N. Lundin, Västraby, Broby, borstbindare,
Astrid Lundberg, Önnestad, stickning, vävning,

Intressera Er för de blindas verksamhet!

H. Marlinsson, Broby, borstbindare,
Joel Modin, Håsselholm, borstbindare,
Charlotta Nilsson, Östratorp, Ljungbyhed, stickning,
Sigröd Nilsson, Hästveda, stickning, vispar,
A. E. Nilsson, Glabbhult, Kråbbleboda, borstbindare,
Johanna Olsson, N:o 41, Önnestad, stickning, bandvävning,
Nils Palm, N:o 30, Onslunda, kopist, borstbindare,
Ester Palm, N:o 30, Onslunda, borstarbeten,
Bengta Persson, Västana, Näsum, borstbinderi och stickning,
Axel Pettersson, N. Mellby, Sösdala, borstbindare,
Anna Persson, Önnestad, N:o 24, stickning,
Karl Svensson, Box 56, Lönsboda, borstbindare,
E. Spjut, Gyllebo, borstbindare,

Pröva deras vägvalda arbeten!

HANDGJORDA SKODON

Lista klass beställningskommokeri, Västmannagatan 48.

Guldmedalj 1933.

Tillverkar såväl Lyx- som Ortopediska skodon. Reparationer utföras snabbt och väl. Tel. 31 67 47. D. V. Pettersson.

Folkökning eller folkminskning

är frågan för dagen. I anslutning till denna aktuella diskussion anordnar ABF:s Stockholmsavdelning en serie på 10 föreläsningar om

Sexualhygieniska problem.

Föreläsare: prof. G. Myrdal, fru Alva Myrdal, doktorerna Åke Berglund, Alf-Bell Tamm, Siri Kjellberg-Cleve, Nils Nielsen, advokat Eva Andén m. fl. Anmälningar mottagas pr. tel. 11 5079.

ABF:S STOCKHOLMSAVDELNING.

Människor och möbler.

I senaste numret av *Form, Svenska* i Stödforeningens instruktiva och eleganta tidskrift, har professor Josef Frank publicerat en mycket rolig, mycket lärorik och inte så litet vaneuppsakande artikel om *Rum och inredning*. Den berömda Wien-arkitekten drar dels upp flera allmänna riktlinjer för hur man bör handskas med färger, former och placering av möbler för att inte råka i konflikt med de lagar som råda för skönheten, harmonien och ändamålsenligheten. Dels talar han om betydelsefulla detaljer i människans förhållande till föremålen. Och han har avlockat dessa ting många hemligheter.

I vårt århundrade röjer hela formutvecklingen en strävan att återöppna praxisnivån för att kunna börja från början igen och fäskigt utveckla allt ur grundbegreppet, säger professor Frank. Man hade blivit trött på de många formerna, sedan somliga genom att använda sig av dem kommit till den slutsatsen, att man nu kan göra allt, andra att just detta är vad man inte kan. Stillorviringen visade att ingen utveckling var möjlig på denna väg och att den s. k. traditionen ej längre existerar. Den moderna utvecklingen (sedan omkring 1890) uppvisade i sina olika etapper närmast omkastandet av det historiska ornamentet i konstlinjer, återvändande till primitivt hantverk, till lantliv, allmogestil, negerkonst, maskinkult (den industriella konstruktionsens oförändrade form), till råkost, bildstomer, äkthet i material, ofärdade tyger, svartfärgat trä, geometriska former.

Alla dessa städer betingades av då rådande ekonomiska förhållanden och de därmed sammanhängande andliga strömningarna. Till grund för alla dessa strävanden mot primitivitet ligger dock en önskan att gestalta omgivningen så *operativ* som möjligt, för att i stället göra sin egen personlighet gällande så opåverkad som möjligt av främmande tankgångar — alltjämt med den hemliga baktanken att åter göra bostaden till ett enhetligt, självskapat konstverk, alltså att »upphöja» till konst vad som blott är avsett till att brukas.

Tavlor äro konstverk och böra icke förringas till dekorationsföremål, säger arkitekten vidare. Tavlan har ett värde för ägaren endast om han står i något slags personligt förhållande till den, det må nu vara blott ett minne eller blott en fotografi. Tavlan som färgtäck i rummet är en övervunnen ståndpunkt. Man kan t. o. m. hänga den sänktast tavlade på ett det behagligt sätt bidrar till rummets personliga gestaltande. Ett rum, som blott rymmer vackra saker, verkar snarast oangenämt och omänskligt, ty vi

kunna icke förutsätta att dess innehavare har personliga relationer enbart till sådana ting.

Bohaget är i dag underkastat modets växlingar mera än någonsin förr. Ett hus blir föråldrat, emedan det inte längre tillfredsställer de moderna anspråken, en möbel blir föråldrad, därför att man ej längre finner den vacker. Man skulle vara glad om man i dag kunde förstå nio procent av de möbler, som tillkommit under de sista femtio åren, och det är lätt att förutse, att nittio procent av detta års produktion skall dela samma öde. Fleriatet av de möbler, som man tänkt sig som standardtyper för eviga tider, utgåro här inget undantag. Man skall mycket snart komma att beklaga, att inte stål kan brännas. Modernas växling försiggär allt snabbare och utgör ett nödvändigt ekonomiskt betingadt avbrott i industrisocialiserings enformighet, som eljest skulle bli ödlidig.

Detta faktum måste vi räkna med, vi kunna icke motarbeta det, lika litet som vi kunna utpröva emot industrialiserings självt. Hantverket kan icke återfå sin gamla betydelse, inom den närmaste tiden kommer det blott att tjäna lyxbehov, varigenom dess beprispade moraliska värde vänder sig i sin motsats. Industrien, som skapar modesaker, förenar människorna, det »viga» hantverket skiljer dem åt.

Skola vi nu avstå från modets stimulerande sensationer?

Det är onödigt att alltid anlägga samma måttstock på bohaget som på konstverken. Det rör sig om alltför viktiga ting för att man skulle bedöma dem med stringent allvar och moraliskt nit. Småsaker må lugnt förbli bagateller. Visserligen böra möblerna till de mest sigvärdiga föremålen, de överleva kläder, maskiner, människor och hus. Men lampskärmar och kuddöverdrag äro inga ting för evigheten. Det må vara nog om man förskaffar sig nödiga modensationer genom dessa förgängliga ting, vilka bestämma rummets karaktär långt mer än möblerna. Här må man ställa sin modehunger, så skall man sedan hellre lämna ifred de föremål, som äro beräknade på längre sikt. Men ingen möbel bör leva längre än människan själv. Man må även unna sina efterkommande den glädjen att skaffa en inredning efter sin egen smak.

God smak har ingenting med konst att göra, ja, ofta motverka den konsten, emedan den alltid är förbunden med måttfullhet. Boningsrummet är inget konstverk, skall aldrig bli det och fjärrnar sig mer och mer från detta föråldrade ideal, stammer från en tid, då man ej kunde begripa skillnaden mellan konst och nyttsak.

Men först ett fullt erkännande av detta faktum, det sakliga tänkandet, kan befria rumsinredningen och därmed göddess ägare fri i förhållande till den samt lösa bostaden från dess fördömdelse att ständigt vilja vara konstverk eller uppfostringsanstalt.

Bara inte bli för klok!

(Forts. fr. sid. 1.)

Vår huvudpuppgift skall bestå i att på ett allvarligt och ansvarsmedvetet sätt sörja för, att det i våra utbildningsanstalter ännu rikligt förhandenvarande, för vårt nationsframtid absolut odugliga elevmaterial, som hotat att förkavla vår sunda tyska ungdom, måtte utrensas och att våra nationella tillgångar, som genom oförsvarligt stora, onyttiga uppgifter slöades bort, måtte skyddas för vidare utnyttjande.

Vi sårklasslärare kommer att motsätta oss att vidare beatta oss med den dyrbara undervisningen av sådana olyckligt belastade barn. Det måste göras ett slut på det överhumanitära, sjukliga och statsfientliga skol- och uppfostringsexperiment, som medvetet befrämjades genom det judisk-liberalistiska systemet, för att på det mest utsträcker sig försvaga det sunda och livsdugliga släktet...

Det är tydligen ett sådant sammanblandande av de efterblivna barnen med de normalt begåvade kommer att innebära inte bara att de förstnämnda bli ännu mera hämtrade och förlamade i sin utveckling, utan också att lärarna bli oerhövt överbelastade med arbetet i de nya stora klasserna. Naturligtvis blir det värst för dem, som verkligen ta sin pedagogiska uppgift på allvar och som vill ge barnen något mera av skolan än bara militäristisk drill och Heil Hitler.

I den nationalsocialistiska staten ha också koloniverksamheten och rekreationsmöjligheterna för sjukliga skolbarn minskats oerhört. Likaså har läkarbehandlingen i skolorna blivit mycket inskränkt, de till städning och rengöring av skolorna avsedda rummorna ha nedsetts till omkring hälften, fastän skolorna tagits i anspråk i så mycket större utsträckning, sedan Hitler kom till makten — för Hitlerjugendens sammankomster, SA, SS och så vidare. På alla dessa områden sparas och sparas — allt för krigsrustningarna och den nationalsocialistiska terror-apparaterna.

Också för den friska ungdomen och särskilt naturligtvis för flickorna gäller lösenordet: *Bara inte bli för klok!* Verkligt vetenskapligt arbete har inte längre någon plats i detta land och det är många, både män och kvinnor, som en gång med stora förhoppningar sågo mot det nya, som den nationalsocialistiska regimen skulle föföra, vilka nu vaknat upp till insikt om att på detta sätt kan det inte längre förtärlas.

Irene Reele.

Fem generationers kvinnoöden.

Den som skriver dessa rader, kom för ett någon tid sedan in i ett svenskt hem, där man mycket starkt fördömde Tidevarvets ställning till födelsekontroll. Av en händelse föll i mina händer en gammal handskrivnen släktronika just över denna samma släkt och det roade mig att som hastigast nedskrivna några kortfattade, men inte dess mindre gripande kvinnoskildringar, från en tid då Ödet iskepnad av den äkta mannen ensamt bestämde.

Klockaren Samuel B. i. 1684, gift första gången 1714 med Ameli S. i. 1696. Barn: Adam, i. 1715, Gabriel, 1716, Amanda och Jacobina 1717, död 1717, Amanda 1718, Julius 1719, Leopold, och Erik kostade sin moder livet. (Fromman ord.)

Gift andra gången 1722 med Feodora G. i. 1700. Barn: Anna, 1723, Britta 1724, Agaton och Viktor 1725, Viktor död 1726, Agaton död 1727, Elvira 1727, en dotter, 1728, död oödd, Gotthard 1729, Jacobina 1730, Teresa 1731, Karl och Alma 1733. 1734 avled Feodora efter att ha givit livet åt en dotter, som i dopet fick namnet Feodora. (Fromt eftermäle.)

Äldste sonen Adam B. i. 1717. Komminister, gift första gången 1755 med Regina M. i. 1736. Barn: Krister i. 1756, Samuel 1757, Agneta 1758, död 1759, Elsa 1759, Adam 1760, Gabriel och Amanda 1762, död 1762, Julius i. mid-sommardagen 1763, Gotthard, född och död påskdagen 4 april 1764, »samma dag som min högt älskade hustru saligen insomnade i Herran».

Gift andra gången 1765 med Elisabeth K. i. 1745. Barn: Fredrik i. 1766, Karin 1767, Amanda 1768, död 1768, Konrad 1769, död 1769, Kristina och Jerker 1770, 1771 tvillingar, som i dopet fingo namnen Sem, Ham och Jafet, äldsta samma dag, begravna tillsammans med min älskade hustru, som insomnade på aftonen samma dag som sina trenne späda söner.

Gift tredje gången 1772 med Serafia J. i. 1750. Barn: Julius 1773, Margareta 1774, Maria 1775, Fredrika och Magnus 1776, d. 1776.

Äldste sonen Krister, i. 1756, gift första gången 1800 med Esmeralda F. i. 1784 (rikt begåvad, mycket vacker och högt uppburen dam av adlig börd, kontraktsprestens skriftebarn). Barn: Harald 1801, Henrietta 1802, Juliana 1803, död 1804, Amos 1804, Nikodemus 1805, död 1805, Sebastian 1806, Kristina och Julius 1807, död 1807, Anna-Lisa 1808, »sick aldrig åtnjuta sin ömma moders omvårdnad, i det min älskade Esmeraldas hemkallades till det oförärgliga Fadershuset vid hennes födelse, Herren gav och Herren tog», o. s. v.

Gift andra gången med den avlidnas syster Agata, i. 1780. Barn: Esmeralda

i. 1809, Jakobina 1810, Virginia 1811, Hortensia 1812, Elisabeth och Gregorius Julafon 1813, Filippus Luciadagen 1814, död annandag jul samma år, »1814 avled mina barns ömma moder och fostermoder i sin äldste trettiofemte år...»

Gift tredje gången 1815 med den avlidnas tvillingssyster Augusta, i. 1780. Barn: Stefanus i. 1816.

Äldste sonen Harald, i. 1801, kyrkoherde, teol. dr., gift första gången 1844 med Anna Kristina, f. 1820. Barn: Krister, i. 1845, Evald 1846, död 1846, Greta 1847, Britta 1848, död samma år, Eva i. 1849, Julius, 1850, död 1850, Fredrik 1851, tvillingar, död vid födseln 1852. »Efter denna svåra provning förblev min trogna maka sängliggande i två år och avled nyårsnatten 1854 efter att ha givit livet åt vår yngste son Stefan-Kristian».

Gift andra gången 1856 med Karin F. i. 1830. Barn: Harald i. 1856, Kristoffer 1857, Adam 1858, Anna 1859, död 1859, Kristina 1860, död samma år, Feodora i. 1861, Markus och Alvida födda 1862, Fredrika 1865, död 1865, Sen 1866.

Äldste sonen Krister, i. 1845, komminister, gift 1875 med Anna D. i. 1858. Barn: Krister i. 1876, Adam 1877, död 1877, Anna i. 1878, Fredrik 1879, Agneta 1880, Edit 1881, död 1881, Agnes och Julius 1882, död samma år, Agnes 1883, Virginia 1884, död 1885, Signe 1885, Agneta 1886, Julius 1887, död 1887, Edvard 1889, Filip 1890 kostade sin moder livet.

Gift andra gången 1892 med Serafia B. i. 1870. Barn: Serafia, i. 1893, Edvard 1894, död 1894, Alfons i. 1895, Anna och Sina 1896, Anna död 1897, Edvard, i. 1898, Anna mid-sommarafton 1899. »Samma dag avled min älskade maka i tron på sin Frälsare».

Äldste sonen Alfons, i. 1895, teol. dr., gift 1925 med Elsa B. i. 1900. Barn: Georg, i. 1926, Elsie, i. 1928...

Estrid Falberg-Brekkan.

Ett yrke med goda FRAMTIDS-möjligheter.

En utbildningskurs vid
Hvita Korsets

Almhult medför erkänt goda framtids-möjligheter. Tusentals unga kvinnor ha som Hvita Kors-systrar fått goda välavvägnade platser i barnavärd, hemvård, hemsjukvård, ålderdomsvård etc. Prospekt sändes mot porto.

Allt sedan skolans start (1911) ha Hvita Kors-systrarna rönt livlig efterfrågan på grund av sin erkänt goda praktiska och teoretiska utbildning. Under innevarande år ha samtliga sköterskor redan för sin ex. varit upptingade till platser. Ötivelaktigt lönar det sig för arbetsvilliga, framsträvande flickor att söka utbildning vid Hvita Korsets skola i Almhult. Ny kurs börjar den 1 april.

Hvita Korsets Barnvårds- & Sköterskeskola, Alm hult.
Var god sänd prospekt till:
Namn:
Bostad:
Postadress:

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Tel. 20 48 42. Mottagningstid 10-12.

EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Konstorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiron 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.25,
kvartal kr. 1.75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

BLIV MEDLEM I RADIKALA FÖRENINGEN!

Tel: 20 48 42.

HULTAFORS

1000 för 6h.

1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100

Fysikalisk - Dietisk - Kuranstalt

Behandling av reumatiska åkommor, nervsjukdomar, mag- och förmålders samt andra kroniska sjukdomar. Alla moderna badformer, elektricitetsbehandling och massage. Individuellt diät. Vegetarisk och blandad kost. Helsen. Begår utförligt prospekt. Moderata priser. Inga dricksavgifter. Östergården, Dir E. Görby. Postad: Hultafors. Tel. Borås 695. Rävånda 68. Hultafors 16.

Under samma regim: Nyhyttans Badanst., Järnboås, öpp. hela året, Ekebyholms Badanst., Rimbo, öpp. sommarm., Stockholms Fysik. Kuranstalt.

karina Syskolan för modern kläd- och llnnesömnad samt monterng.

8 mån. yrkeskurs. Betyg erhålles. Kurser på 4 veckor 2 mån. Aftonkurser. Anmätnings mot-taga dagligen 9-8. Begår prospekt.
KARIN NORDEMAN, Erikbergsgatan 5, 3 tr., Stockholm. Tel 10 81 87.

Beställningsateljé.

Föreana lantlivets behag med stadens fördelar

Bo i DJURSHOLM

TOMTER På fri och egen grund med goda vägar och med ledningar.
VILLOR Från 5 rum och kök, såväl nybyggda som äldre.
SKOLOR Erkänt goda skolor. Sänkta terminsavgifter.
SKATTER Bland de lägsta i Sverige.
LÅN Byggnadskreditiv och lån ordnas på förmånliga villkor.

DJURSHOLMS AKTIEBOLAG

KONTOR: SLOTTET, Tel. D. 327. (Stadens fastighetsavdelning.)
Tomter visas på begäran. Även Söndagar.

Stockholm 1935
Zetterland & Thelander Boktryckeri-A.B.